

III

VIATA ȘI SĂNĂTATEA OMULUI CONTEMPORAN DIN PERSPECTIVĂ MULTIDIMENSIONALĂ *THE LIFE AND HEALTH OF THE CONTEMPORARY MAN FROM A MULTIDIMENSIONAL PERSPECTIVE*

FACTORII CARE INFLUENȚEAZĂ INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITAȚI ÎN INSTITUȚII ȘCOLARE DE TIP GENERAL

Lilia Damaschin-Rughina, medic,

Larisa Spinei, dr. hab. șt. med., prof. univ., USMF

„Nicolae Testemițanu”, Chișinău, R. Moldova

larisa.spinei@usmf.md

FACTORS THAT INFLUENCE THE INTEGRATION OF CHILDREN WITH DISABILITIES IN GENERAL SCHOOL INSTITUTIONS

The abstract analyzes bibliographic sources in order to identify the key elements that significantly affect how well children with disabilities are included in education in the Republic of Moldova. As a result, factors like: 1. An unsuitable physical setting in educational facilities; 2. A lack of staff in schools; 3. The general perception of disability as a “disease”; and low parental acceptance on the part of parents of children without disabilities contribute to attitudes toward school segregation. In conclusion, community infrastructure improvements, encouragement for teachers and educators, and public awareness campaigns are the three essential recommendations that have a direct impact on the effectiveness of the educational inclusion process.

Introducere. Incluziunea școlară a copiilor cu dizabilitați în instituții școlare de tip general rămâne a fi dificilă. În spatele stigmatizării care persistă în societate, incluziunea școlară este promovată la nivel de țară, instituții, comunitate.

Scopul. A evidenția factorii care influențează integrarea copiilor cu dizabilități în instituții școlare de tip general.

Material și Metode. Studiu secundar, sinteza narativă. Analiza surselor: PubMed, Med ONE, reviste științifice din domeniu publicate în perioada anilor 2017 – 2022; limba: engleză și română. Au fost selectate 48 de surse conform cuvintelor cheie.

Rezultate. În urma analizei surselor bibliografice au fost evidențiate trei grupe de factori majori care influențează direct calitatea procesului incluziunii educaționale. O problemă a incluziunii eficiente este direct dependentă de tipul dizabilității: cei cu dizabilități senzoriale (vizuale, auditive) se confruntă în mare parte cu probleme de deplasare (fie infrastructura locală proastă, ori lipsa rampelor de acces, ori lipsa transportului propriu-zis) de neadaptarea blocurilor sanitare. Aceasta se atestă îndeosebi în spații rurale. Pentru copii cu dizabilități intelectuale la probleme enumerate se adaugă și probleme de însușirea programului integrat de învățământ, ceea ce creează relații dificile interpersonale cu alți colegi. Un alt factor este lipsa în școli a cadrelor cum ar fi logopezi, mediatori, psihologi, precum și lipsa unei remunerații adiționale, ceea ce demotivează personalul existent. Factorul semnificativ este gradul scăzut de acceptabilitate din partea părinților cu copii fără dizabilități. Percepția generală a dizabilității că este o „maladie”, persistă în societate și majoritatea părinților manifestă atitudini de segregare școlară.

Pe de altă parte, studiile arată că în mare majoritate copiii cu dizabilități sunt dornici să frecventeze școala unde își fac prieteni și au posibilități de încadrare etichetabilă. Schimbarea mentalității cât și performarea abilităților necesită învățarea și de timp.

Concluzii. Pentru a mări gradul de sensibilizare a opiniei publice privind incluziunea educațională este necesară implicarea actorilor locali din APL, cadrelor didactice, părinților care vor avea rolul primordial de a promova educația incluzivă în comunitate. Instruirea continuă a cadrelor didactice din instituții de învățământ privind specificul educațional a incluziunii. Studiile arată că doar 40.0% din cadrele didactice aplică „în mare măsură”, materialele în baza cărora au fost instruiți. Este necesară și consolidarea infrastructurii instituțiilor de învățământ.